

Con Chồn Hôi Ma Quỷ

“Saki” (H. H. Munro)

Biên dịch: Kim Lương

Sredni Vashtar

Conradin đã được mười tuổi, và sự chẩn đoán của vị y sĩ là dứt khoát, rõ ràng: thằng bé chỉ còn sống được năm năm nữa thôi. Vị bác sĩ này là một người rất hiền lành, rất tự phụ và người ta đã không đặt quá nhiều tầm quan trọng vào ý kiến của ông, ngoại trừ bà Ropp. Và bà Ropp thì chính bà ta lại có nhiều tầm quan trọng.

Bà Ropp là chị họ của Conradin, và cũng là người giám hộ của nó nữa. Trước mặt thằng bé bà ấy là tiêu biểu cho gần tới ba phần năm thế giới; đó là một điều thiết yếu, khó chịu và rất thực tại; chỗ hai phần năm còn lại cho Conradin và nó đã lấy trộm của bà Ropp là cái phần thâm kín trong óc tưởng tượng của nó. Conradin có linh cảm rằng một ngày này hay một ngày khác, cuối cùng thì nó sẽ gục ngã dưới sức nặng kinh khiếp của những việc cực nhọc và không thể tránh khỏi được những tật bệnh, sự thiếu tình thương, sự độc ác. Lẽ ra nó đã gục ngã từ lâu rồi, nếu óc tưởng tượng của nó không trở nên phong phú vì được sự cô quạnh làm cho bén nhọn thêm.

Ngay cả vào lúc tự vấn lương tâm cẩn trọng nhất, bà Ropp cũng không bao giờ thú nhận là bà ghét Conradin. Không bao giờ bà nhìn nhận rằng làm trái ý nó “vì lợi ích của nó” là một trong những thú vui thâm kín của bà.

Conradin hận thù bà với sự tuyệt vọng thâm kín mà nó đã che giấu được một cách khôn khéo. Những sự thích thú nhỏ mà nó tự tạo ra không cho bà giám hộ của nó biết đều mang một tính cách miễn cưỡng xảo diệu nhất. Bà Ropp đã bị vĩnh viễn gạt ra ngoài cái vương quốc của trí tưởng tượng của nó, như là một vật đáng ghét có thể sẽ hủy hoại sự hài hòa của nó.

Trong ngôi nhà của bà Ropp có một số lớn các cửa sổ mở ra một khu vườn âm u và không có sự vui tươi, ở đó có vài cây ăn quả còi cọc, những cây này Conradin không có quyền đụng chạm tới, những cây này nở hoa được trên mảnh đất còm cõi, hoang phế này cũng đã là một kỳ tích rồi. Còn về những quả trong vườn, chắc chắn là người ta sẽ không tìm ra một nhà trồng tỉa nào dám trả mười si-ling để mua tất cả vụ thu hoạch.

Tuy nhiên, trong một góc vườn bị quên lãng, bị che khuất một nửa phía sau một lùm cây ử rũ, có một chỗ chứa đồ được cải dụng: vương quốc của Conradin chiếm ngự toàn bộ giữa các bức tường. Để làm bầu bạn, nó có một đoàn những hồn ma quen thuộc sống ra từ những truyện lịch sử hay xông ra với đầy đủ vũ khí từ đầu óc nó.

Nhưng nó cũng có hai tên bạn đang sống thực sự: một con gà mái già xứ Houdan đã bị vật lông hết một nửa mình, với con gà này nó đã có một tình thương không giới hạn. Và mãi ở trong góc tận cùng của các nhà chứa đồ trong một cái chuồng lớn có chân song sắt, một con chồn hôi lớn mà bạn nó, thằng bé con nhà hàng thịt, đã lén lút mang tới cho nó để đổi lấy vài đồng tiền được gom góp từ lâu.

Với con vật mình dài, nhanh nhẹ có những cái răng nhọn hoắt này, Conradin có một cảm giác phức tạp: gồm cả sự sợ hãi và sự cảm mến. Đó là cái kho tàng quý báu nhất của nó. Chỉ nguyên sự có mặt của nó trong căn nhà chứa đồ, cũng đã tạo thành một sự kỳ bí, và một niềm vui đáng sợ khiến cho nó phải bằng mọi giá dấu diếm người đàn bà; như khi có một mình, nó thường gọi là bà chị họ nó.

Và một ngày kia nó tìm cho con vật một cái tên khủng khiếp và tráng lệ - và cũng từ ngày hôm đó con vật trở thành ông thánh và Conradin thờ phụng nó.

Người đàn bà, cả bà ấy nữa, cũng có một tôn giáo và mỗi tuần một lần, bà ấy đi nhà thờ. Bà ấy dắt Conradin đi theo bà ấy, nhưng nó hoàn toàn hờ hững với buổi thánh lễ.

Trái lại, mỗi ngày Thứ năm, trong cái yên lặng sâu thẳm của nhà chứa đồ, và trong mùi mốc meo, Conradin đã cử hành với một sự thần bí thiêng liêng việc thờ phụng Sredni Vashtar - vị chồn hôi vĩ đại.

Tùy theo từng mùa, những đóa hoa đỏ hoặc những trái cây đỏ sẫm được đặt trước cái chuông, cái chuông này có dáng cách một cái hương án. Vào dịp những ngày hội lớn, bột của trái nhục đậu khấu được rắc lên mặt đất - và muốn cho đồ lễ được vừa lòng Sredni Vashtar thì điều thiết yếu là nhục đậu khấu phải được lấy trộm của người đàn bà.

Những lễ hội lớn này không được cử hành vào những ngày nhất định và thường diễn ra vào dịp một sự cố nhất thời. Một bận, bà Ropp bị đau răng dữ dội trong ba ngày, Conradin kéo dài những ngày lễ hội trong suốt ba ngày đó và cuối cùng nó tin rằng nó nhờ ơn vị Sredni Vashtar vĩ đại mới có trận đau răng điên cuồng kỳ diệu này để loại mù đàn bà ra khỏi tình trạng tác hại. Nếu cơn đau còn kéo dài thêm một ngày nữa thì kho chứa nhục đậu khấu đã cạn kiệt.

Con gà mái Houdan đã không bao giờ tham dự buổi lễ dành cho ông Chồn Hôi Vĩ đại. Đã từ lâu rồi, Conradin cho rằng nó là theo phái a- ma- báp- tit (một phái trong Gia tô giáo đòi hỏi người theo đạo phải làm phép tẩy lễ lần thứ hai, ngoại trừ sự tẩy lễ lúc mới sơ sinh). Không phải là nó có một chút ý niệm nào về tôn giáo này, nhưng vì bà Ropp cho rằng tôn giáo đó là khả kính, nên Conradin chỉ có thể liệt điều khả kính này vào sự khinh bỉ.

Cuối cùng thì bà Ropp cũng khám phá ra sự hấp dẫn mà cái nhà chứa đồ đã hành xử trên đĩa học trò của bà. “Việc này không thể nào tốt lành cho nó. Khi nó làm những việc vớ vẩn trong cái nhà chứa đồ này vào bất kỳ lúc nào”. Và một buổi sáng, trong lúc điêm tâm, bà nói cho Conradin biết rằng con gà mái xừ Houdan đã được bán rồi và người mua đã mang nó đi ngay ngày hôm đó.

Với cặp mắt lồi lên vì cận thị, bà nhìn kỹ nét mặt của thằng nhỏ. Bà chờ đợi thấy nó bùng lên sự điên cuồng hay nổi tuyệt vọng và đã chuẩn bị sẵn những lời quở mắng và la rầy. Nhưng Conradin không nói gì cả, nó chẳng có gì để nói cả.

Có lẽ một vẻ gì đó trên bộ mặt xanh mét của nó đã thoảng làm cho bà Ropp có một vẻ giống như ân hận, vì buổi chiều hôm đó, thay vì nước trà, bà đã đặt những khoanh bánh nướng phết bơ trên bàn. Theo lệ thường thì món bánh ngon này đã bị cấm bởi vì Conradin rất khoái ăn nó, bà đã cho rằng chúng có hại cho sức khỏe của nó.

- Tao nghĩ rằng mày thích ăn bánh nướng phết bơ - bà nói với vẻ bẽn lèn khi nhìn thấy Conradin không đụng tới những miếng bánh đó.

- Một đôi khi - Conradin trả lời.

Tối hôm đó, trong căn nhà chứa đồ, một sự cải cách đã được đưa vào phần nghi lễ để thờ phụng Sredni Vashtar. Khi đọc kinh trước cái chuông, đây là lần đầu tiên Conradin cầu xin một ân huệ.

- Hỡi Sredni Vashtar, xin hãy làm cho tôi một việc!

Cái việc này không được xác định rõ ràng: một vị thánh sẽ biết rõ hơn nó cái-việc-đó là những gì. Cổ nén lại một tiếng khóc nức nở, nó đưa ánh mắt u sầu nhìn vào cái xó trống không mà con gà mái Houdan đã chiếm ngự, và nó quay về phía cái thế giới mà nó hận thù - cái thế giới của bà Ropp.

Và mỗi đêm, trong sự tối tăm thân thương của căn phòng của nó, và mỗi buổi chiều trong sự tối tăm của cái nhà chứa đồ, Conradin đều nhắc lại lời cầu khẩn nhiệt thành của nó.

- Hỡi Sredni Vashtar, xin hãy làm cho tôi một việc gì đó!

Bà Ropp nhận thấy là những cuộc viếng thăm căn nhà chứa đồ đã không chấm dứt với sự ra đi của con gà mái Houdan, và một ngày nọ bà quyết định mở một cuộc thanh sát mới.

- Mày giữ cái gì ở trong cái chuông đóng kín này thế? Bà hỏi thằng bé. Tao đoán rằng đó là những con lợn Ấn độ. Tao sẽ quét sạch tất cả những thứ đó.

Conradin nín thính, nhưng mù đàn bà đi lục lọi trong căn phòng và tìm thấy cái chìa khóa được cất dấu rất kỹ lưỡng. Bà ngay lập tức đi về phía cái nhà chứa đồ để đưa các ý định quét dọn sạch của bà ra thi hành.

Hôm ấy là một buổi chiều rất lạnh, Conradin được lệnh không rời khỏi nhà. Từ cửa sổ phòng ăn, nó có thể nhìn thấy cái cửa của căn nhà chứa đồ, phía bên kia lùm cây. Nó đứng ở chỗ đó để quan sát kẻ thù. Nó trông thấy bà ta đi vào. Nó tưởng tượng thấy bà ta mở cái cửa thiêng liêng và với cặp mắt cận thị nhìn soi mói vào cái ổ rom trong đó vị thánh đang ẩn náu, trong sự nồn nóng bất kính của bà ta, ngay cả bà ta có thể đi tới chỗ lục lọi trong đồng rom chăng?

Một lần cuối cùng Conradin lăm nhăm bài kinh của nó, nhưng nó không còn tin tưởng là nó sẽ có thể được gia ân. Nó biết rằng mù đàn bà sẽ đi ra trong một phút, với nụ cười ngạo mạn mà nó ghét cay, ghét đắng và rồi trong một hoặc hai giờ nữa anh thợ làm vườn sẽ mang vị thánh đi. Lúc đó Ngài chỉ còn là một con chồn hôi nâu, nhỏ bé, tầm thường trong một cái chuông.

Và nó biết rằng mẹ đàn bà bao giờ cũng sẽ thắng, và rằng nó sẽ mỗi ngày một ốm yếu hơn, mỗi ngày một bại hoại hơn cho tới ngày mà không có gì còn quan trọng với nó nữa và cuối cùng thì ông bác sĩ đã nói đúng.

Dưới vết thương của sự phiền muộn gây ra bởi sự thất bại của nó, Conradin bắt đầu ca hát, hát rất lớn, với một giọng đầy vẻ ngạo mạn, bài thánh ca dành cho vật sùng kính bị đe dọa.

Sredni Vashtar đã đi rồi

Những tư tưởng của Ngài là những tư tưởng đồ chơi và những cái răng của Ngài thì trắng toát

Những kẻ thù của Ngài cầu xin sự thanh bình nhưng Ngài đem lại cho chúng tử thần.

Sredni Vashtar đang quang vinh!

Rồi bỗng nhiên nó ngưng hát và đi tới gần cái cửa sổ. Cái cửa của nhà chứa đồ lúc nào cũng mở lớn, như là nó đã được để vậy và những giờ phút trôi qua. Những giờ phút dài đặc, nhưng dù sao thì chúng vẫn cứ trôi qua.

Nó ngắm nhìn những con chim sẻ đá tập bay trên luống cỏ, nó đếm chúng, đếm đi, đếm lại, nhưng lúc nào mắt nó cũng nhìn vào cái cửa của căn nhà chứa đồ.

Bà vú già với bộ mặt âm đạm đi vào và dọn bàn cho bữa uống trà, và Conradin vẫn không rời khỏi cái cửa sổ. Nó lặng lẽ canh chừng và chờ đợi. Niềm hy vọng len lỏi vào và lớn dần lên trong lòng nó, và ngọn lửa chiến thắng bùng lên trong các ước mơ của nó, những ước mơ mà cho tới lúc này chỉ biết có sự nhần nhục kiên trì của sự thất bại.

Nó lại bắt đầu, nhưng trong một tiếng lầm bầm và với sự phấn khởi mỗi lúc một gia tăng, bài thánh ca của sự chiến thắng và sự tàn phá. Và nó đã được thưởng: Công lý Có hữu đã hiển linh trước mặt nó. Lên qua khuôn cửa, một con vật dài, uốn éo, hai mắt nhấp nháy trước ánh sáng ban ngày, với bộ lông vàng và hung hung đỏ có những vết đen sậm, đang rời khỏi căn nhà chứa đồ cũ.

Conradin quì xuống, con chồn hôi lớn đi xuống mạn cái suối nằm ở chỗ cuối vườn, nó uống nước một lát, rồi đi qua cây cầu nhỏ bằng gỗ và biến dạng trong những đám rừng cây. Sự ra đi của Sredni Vashtar là như thế.

- Trà đã pha xong - bà vú già với bộ mặt âm đạm nói. Bà chủ đâu rồi?-

- Bà ấy đã đi vào trong nhà chứa đồ từ lúc này - Conradin nói.

Và trong khi bà vú già đi tìm bà chủ về uống trà thì Conradin lấy cái đĩa để ăn bánh nướng phết bơ trong ngăn kéo ra và bắt đầu phết bơ lên những cái bánh.

Trong lúc nó phết bơ lên các lát bánh, phết rất nhiều, và nó rất vui thích được nhấm nháp chúng thì Conradin nghe thấy những tiếng ồn ào và những lúc yên lặng - rồi những tiếng kêu the thé và kinh hoàng của bà vú già. Những tiếng kêu khác đưa tới từ nhà bếp, những tiếng kêu kinh ngạc vang vang lên, rồi tới những bước chân vội vã từ bên ngoài tới, và sau một khoảng khắc yên tĩnh, những tiếng khóc nức nở và hơi thở dồn dập của một người nào đang bê một vật nặng.

- Ai sẽ nói việc này cho thằng bé khốn khổ đó? Một tiếng nói thì thào. Tôi sẽ không bao giờ có can đảm nói việc này với nó...

Trong lúc họ bàn bạc về vấn đề thì Conradin phết bơ vào một cái bánh nướng khác.